

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Forskningskontoret

Sagsnr.: 1461

Den 18. januar 2006

AAB

Igangsættelse af VMP III og FØJO III forskningsprogrammerne

Som et led i opfølgningen på den politiske aftale af 2. april 2004 om Vandmiljøplan III blev der på Finanslovene for 2005 og 2006 afsat midler til 2 flerårige forskningsprogrammer: FØJO III (§24.33.02.30) og VMP III (§24.33.02.30), jf. nedenstående faktaboks. Tilskuddene skal i henhold til finansloven gives som tilsagn. Flerårige forskningsindsatser ydes i staten som tilsagnsbevillinger i henhold til budgetvejledning 2001's regler herom, jf. AKT 212 af 12. maj 2000.

Som det fremgår af den politiske aftale om Vandmiljøplan III er bevillingerne til FØJO III afsat som årlige bevillinger over en flerårig periode, jf. uddrag af aftaleteksten i nedenstående faktaboks. Bevillingerne til VMP III er afsat på samme måde.

Programmerne er ved en fejl udbudt i henholdsvis januar 2005 og i december 2004 som flerårige programmer under indtryk af, at alle udvalgte projekter inden for den samlede bevillingsramme kunne iværksættes på én gang i 2005.

Der er således skabt en forventning i forskningsmiljøerne om, at alle projekterne kunne sættes i gang på én gang. Det er dog i henhold til bevillingsreglerne ikke muligt at give tilsagn ud over den årlige tilsagnsramme. Derfor kan der blive en vis tidsmæssig forskydning i forhold til, hvad den enkelte institution havde påregnet, selvom der ikke er færre penge til aktiviteterne.

Ingen af de konkrete ansøgere har imidlertid været stillet bestemte bevillinger i udsigt. For det første skulle deres ansøgning kvalitetsvurderes, for det andet skulle ansøgningerne herefter udvælges ved relevansvurderingen i Det Rådgivende Udvalg for Fødevarerforskning, og for det tredje skulle departementerne godkende den endelige udvælgelse.

Det Rådgivende Udvalg for Fødevarerforskning har udvalgt en række projekter blandt ansøgningerne til FØJO III med samlede budgetter svarende til en samlet tilsagnsramme på 170 mio. kr. (FØJO III). Udvalget har endnu ikke udvalgt projekter blandt ansøgningerne til VMP III forskningsprogrammet.

I tilknytning til FØJO III forskningsprogrammet er der allerede bevilget næsten 9 mio. kr. til den nationale andel af EU projekter under EU's 6. rammeprogram. Der vil herefter primo 2006 kunne blive igangsat aktiviteter under FØJO III for 72,7 mio. kr. og under VMP III for 50 mio. kr. svarende til de resterende respektive tilsagnsrammer for år 2005 og 2006. Ud over bevillinger til forskningsprojekter er en mindre del af bevillingerne forudset anvendt til koordination og information m.v., jf. FL 2006.

Der vil ske en tilpasning af de godkendte projekter med henblik på en hensigtsmæssig igangsætning af programmerne.

Hertil kommer, at der i tilknytning til VMP III forskningsprogrammet allerede er bevilget 51 mio. kr. til en række aktiviteter ved Danmarks JordbrugsForskning, Danmarks Miljøundersøgelser og Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse. I 2007 og 2008 afsættes årligt 2 mio. kr. til videreførelse af disse aktiviteter.

Afslutningsvis skal det bemærkes, at Danmarks JordbrugsForskning's basisbevillinger på FL 2006 og fremover ikke er faldende ud over de normale effektiviseringskrav. Henvendelsen fra Danmarks JordbrugsForskning ses derfor som et resultat af den almindelige usikkerhed om, hvilke programbevillinger en forskningsinstitution vil kunne opnå.

FAKTABOKS:

FØJO III (§ 24.33.02.30) – er et 5-årigt økologiforskningsprogram inden for en bevillingsramme på 40,8 mio. kr. i 2005, 40,9 mio. kr. i 2006 og 40,5 mio. kr. i hvert af årene 2007-2009, dvs. i alt 203,2 mio. kr. Heraf er udbudt 170 mio. kr. til nye projektansøgninger. 9,0 mio. kr. er i 2005 afsat til fortsat deltagelse i 4 specifikke EU projekter. De resterende 24,7 mio. kr. forventes anvendt til internationalt samarbejde, koordinering og formidling.

Der er afsat 28 mio. kr. årligt i 2005 – 2008 til programmet som led i den politiske aftale i 2004 om udmøntning af forskningsreserven¹. Aftalen om, at der afsættes 28 mio. kr. gælder også for år 2009, jf. BO3 på FL 2006. Desuden anvendes indtægter fra pesticidafgiftsordningen i størrelsesordenen 12,5 mio. kr. årligt.

VMP III (§ 24.33.02.40) – er et 4-årigt program, der tager sigte på at begrænse lugtgener, nedbringe fosforoverskud og -udledning samt forbedre metoder til gyllehåndtering inden for en bevillingsramme på 25,0 mio. kr. i hvert af årene 2005-2008, dvs. i alt 100,0 mio. kr. (Hertil kommer bevillinger til særskilte projekter på 53,0 mio.kr.).

Programmet finansieres via dels tilbageførte CO₂ afgifter i henhold til aftale med erhvervet, dels midler fra Miljøministeriets reserve vedrørende tilbageførsel af CO₂ afgifter samt udisponerede pesticidafgiftsmidler.

Uddrag af aftale om Vandmiljøplan III 2005-2015 mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Kristendemokraterne af 2. april 2004

6. VMP III forskningsprogrammet – bl.a. reduktion af næringsstofstab og lugtemission.

Forskningsprogrammet tager sigte på at begrænse lugtgener, nedbringe fosforoverskud og -udledning samt forbedre metoder til gyllehåndtering. Begrænsning af næringsstofudledningen i en regional sammenhæng indgår som et særligt element. Viden om udvikling og spredning af lugt samt instrumenter til at begrænse lugt fra husdyrproduktion vil være vigtige elementer til at begrænse nabogener. Forskningsindsatsen i lugt er tæt knyttet til udvikling af teknologier og viden om reduktion af ammoniakfordampningen. Begrænsning af ammoniakfordampning, eksempelvis potentialet for tilsætning af syre til gylle, vil også indgå i gylleforskningsprogrammet, ligesom forsøgsprojekter vedrørende gylleseparation og bioafgasning m.v. vil indgå. Regeringen og landbruget afsætter i fællesskab i alt 155 mio. kr. til dette forskningsprogram. I programmet lægges der således særligt vægt på at udvikle muligheden for at begrænse lugtgener.

7. Styrkelse af økologien.

Der gennemføres endvidere et nyt forskningsprogram for økologisk jordbrugsproduktion – et FØJO III. Der afsættes fremover årligt 12 mio. kr. af pesticidafgiftsmidlerne til forskningsaktiviteter, og man er indstillet på allerede nu at reservere disse midler til et kommende forskningsprogram rettet mod økologiske jordbrug, mens yderligere 28 mio. kr. årligt forventes tilvejebragt via de statslige forskningsreserver, således at der forventes afsat nye midler, i alt 40 mio. kr. årligt fra 2005 til 2009.

¹ Indgår som en del af: ”Aftale mellem regeringen (Venstre og Det konservative Folkeparti), Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre, Kristendemokraterne og Enhedslisten om: Udmøntning af forskningsreserven (26. oktober 2004)”.